

Mer att läsa på nätet

Jolos minst sagt minimalistiska rökruka.

Vi guidar till stans sista rökrum

Vi tog rygg på rökaren Julian i jakt på stans sista rökrum. Vi listar och recenserar rummen – från doften till sällskapet.

QR-koden tar dig direkt till guiden på alltomstockholm.se/rokrum

SUNDBYBERG

Svanfamiljen är en vattendelare

● Ett gäng svanar har placerats ut i Lötsjön. Kommunen vill att de ska lysa upp sjön i höstmörkret. I torsdags tänktes de för första gången.

Syftet är bland annat att locka människor till utevistelse och bidra till en tryggare upplevelse utomhus.

– Vi har ett tydligt uppdrag att utveckla effektbelysning i staden, säger Tomas Lindvall, teknisk chef.

Sammanlagt har det kostat 300 000 kronor att köpa in och montera svanarna.

I "Sundbybergsgrup-

Ljus i mörkret.

pen" på Facebook har en användare uppmärksammat svanfamiljen och lagt upp en bild på konstverket.

Under bilden är det tydligt – de nya fåglarna i sjön är en vattendelare.

"Sååå misspyrdande i denna fina sjö jätteplastsvanar!?!?" skriver en person i

en kommentar, "Fult! Fult! Fult!", skriver en annan.

Men långt ifrån alla är negativa.

"Kul med något nytt. De verkar beröra många på olika sätt" skriver en användare. "Så vackert och tidsenligt" skriver en annan.

Att sundbybergarna har olika åsikter tycker Tomas Lindvall är bra.

– Det är bra att skapa dialog och intresse i det offentliga rummet, det är fritt att tycka vad man vill.

ELIN ANGVARSON

Svanarna i Lötsjön har blivit en riktig snackis.

Foto: SUNDBYBERGS STAD

SUNDBYBERG

De pallar och gör must till finkrogarna

Höst betyder äppeltider och högsäsong för länets musterier – även om årets skörd inte är lika stor som i fjol.

Har du inget eget äppelträd finns det många som delar med sig, inte bara av äpplen utan också av tips om var det finns frukt att plocka på allmän mark.

● I en koloniträdgård i Skarpnäck samlar Carina Henelund ihop högar av äpplen som ramlat från ett av träderna.

För även om många vittnar om ett dåligt äppelår i år jämfört med förra året då träderna fullkomligt dignade av frukt, så finns här gott om äpplen att ta hand om.

Hon plockar upp ett litet gulgrönt äpple.

– Det är risäter tror jag, syrligt men gott. Det här trädet har fått äpplen, så här får man plocka. Likaså från paradisaäppelträdet, säger hon pekar på ett träd längre in på lotten som är fullt med små röda frukter.

HON ÄR EN av flera som via internetforum erbjuder privatpersoner att plocka gratis äpplen. På forumen finns det gott om tips om var det finns äpplen och annan frukt fri att plocka på allmän mark.

– Ett år började jag räkna hur mycket äpplen det blev, men när jag kom till 600 kilo så slutade jag räkna. När man har tagit hand om så mycket äpplen så vet man inte vad man ska göra med allt, och då är det bra att

Carina Henelund under sitt paradisaäppelträd.

någon hämtar. Det är roligt att kunna dela med sig och att det kommer till användning, säger hon.

Just den här eftermiddagen har hon ringt hit företaget Palla som tar hand om äpplen som fruktträdägare i främst Stockholmsområdet inte vill ha.

Från september till december åker de runt och plockar tonvis med äpplen, som sedan blir must som säljs på restauranger som Fotografiska, Sturehof, Ekstedts och nyöppnade Paul Taylor lanthandel.

– Vi tar hand om äpplen som annars skulle bli dåliga, och kunderna vi möter är ofta nyfikna på hållbar utveckling. Sedan tycker jag att musten fortfarande har ett lite dammig rykte, helt oförtjänt, så min roll är att försöka lyfta det svenska

äpplet, som faktiskt hör till det bästa i världen, säger Joseph Rowe, pomolog, som drog i gång Palla i Sverige för fyra år sedan.

Dagens skörd hos Carina Henelund gav sex lådor med 15 kilo äpplen i varje. Varje låda ger i sin tur runt sju liter must, och som tack för donationen får hon lite egen must.

VILL MAN SJÄLV göra egen must så finns det en uppsjö musterier, även mobila, i länet där man kan lämna in sina äpplen och få färdig must för 25–30 kronor litern. Närmaste musteri är Pop-up musteriet i Ålsten.

Vid Herrängens gård i södra Stockholm har Minna Finn på Ingrid Maries mobila musterier parkerat. Här tvättas, rivs, krossas och pressas äpplen från grannskapet i en strid ström.

– Det är enormt mycket mat i våra trädgårdar som bara slängs, så det är en fröjd att ta tillvara på äpplen på det här sättet. Det är ett fint mathantverk, säger hon.

MARIA NYKVIST
maria.nykvist@mitti.se
tel 08-550 551 03

Joseph Rowe och Isabelle Olsson-Strömgren från Palla plockar äpplen i trädgårdar och gör must

Minna Finn mustar äpplen i sitt mobila musteri som kommer på beställning.